

Врз основа на член 24 точка 10) од Статутот на Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија бр.01-391/2 од 26 август 2011 година и бр.01-374/6 од 19 март 2019 година, а согласно заклучокот број 25 од точка 83 од Педесеттата седница на Владата на РСМ одржана на 2 Март 2021 година, Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија, на седница одржана на 7 јуни 2021 година, донесе:

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА ЗА 2021 ГОДИНА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Корупцијата е еден од главните предизвици и опасности за демократското општество и владеењето на правото, поради што нејзиното спречување и превенција е предуслов за добро управување и функционирање на институциите во согласност со Уставот, законите, меѓународните и национални етички кодекси. Независноста, професионалноста и етичноста во извршувањето на надлежностите утврдени со закон, првенствено се гарантираат преку зајакнување на интегритетот на институциите, односно преку зајакнување на системот на политики, стандарди и процедури воспоставени од институциите.

Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторната комисија за енергетика) е самостојно, непрофитно, регулаторно тело кое го регулира и контролира начинот на вршење на енергетските дејности од областите електрична енергија, природен гас, топлинска енергија, сурова нафта, нафтени деривати и горива за транспорт, а исто така ги утврдува и тарифите и цените за водните услуги.

Институцијата е независна во своето работење и одлучување во рамките на надлежностите и има својство на правно лице кое е одвоено и функционално независно во поглед на организацијата и одлучувањето од органите на државната и локалната власт и вршителите на енергетски дејности.

Регулаторната комисија за енергетика, најмалку еднаш годишно, за својата работа го известува Собранието, како и Владата на Република Северна Македонија, министерството надлежно за вршење на работите од областа на енергетиката и Секретаријатот на енергетската заедница.

Надлежностите на Регулаторната комисија за енергетика се уредени со Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19), Законот за утврдување на цени на водните услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/16), Закон за енергетска ефикасност* („Службен весник на Република Северна Македонија“ 32/20 и 110/21), другите подзаконски акти, како и Статутот и Деловникот за нејзината работа. Актите на Регулаторната комисија за енергетика се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика <https://www.erc.org.mk/default.aspx>.

II. ОРГАНИЗАЦИСКА ПОСТАВЕНОСТ

Регулаторната комисија е составена од претседател и членови на комисија кои се избрани функционери од страна на Собранието на Република Северна Македонија и сектори и одделенија за вршење на стручни и административни и помошно-технички работи. Внатрешната организација и систематизација на работните места и задачи е утврдена со посебни правилници од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

Во Правилниците за внатрешната организација и систематизација на работните места и задачи на Регулаторната комисија за енергетика се утврдени организационите единици, повремени и постојани работни групи, како и вкупниот број на извршители по сектори и одделенија. На тој начин, организирањето на вршењето на стручните, административно и помошно-технички работи во Регулаторна комисија за енергетика се организираат во:

- сектори и одделенија како постојани организациони единици и
- повремени работни групи за извршување на поодделни специфични работи и задачи од надлежност на Регулаторна комисија за енергетика што бараат мулти секторски пристап.

III. ОСНОВНИ НАЧЕЛА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПОЈАВА НА КОРУПЦИЈА

Регулаторната комисија за енергетика во рамки на вршењето на своите надлежности, преку регулирањето и контролирањето на начинот на вршење на енергетските дејности од областите електрична енергија, природен гас, топлинска енергија, сурова нафта, нафтени деривати и горива за транспорти утврдувањето на тарифите и цените за водните услуги, како и во најсуптилните процеси кои се одвиваат во рамки на институцијата и кои се подложни на корупција (јавни набавки, вработувања и сл.) задолжително ќе се грижи за почитување на следните начела:

1. Начело на законитост

Регулаторната комисија за енергетика ќе се грижи за почитување на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани согласно Уставот на Република Северна Македонија.

2. Начело на професионална етика, непристрасност и објективност.

При извршувањето на работите и на работните задачи Регулаторната комисија за енергетика ќе се грижи за задржување на високи стандарди за личен интегритет, професионална етика и грижа за заштита на јавниот интерес и придржување кон актите што ги уредуваат овие начела.

3. Начело на сервисна ориентираност

При извршувањето на работите и на работните задачи Регулаторната комисија за енергетика ќе се грижи работните задачи да се вршат квалитетно, одговорно, стручно, навремено и совесно, согласно со правилата на професијата и роковите и постапките во согласност со закон.

4. Начело на транспарентност

Регулаторната комисија за енергетика се грижи за поттикнувањето на конкурентноста на пазарите на енергија според начелата на објективност, транспарентност и недискриминација и е должна да обезбеди и пристап до информации од јавен карактер на начин и под услови утврдени со закон.

5. Начело на одговорност

Регулаторната комисија за енергетика се грижи вработените соодветно да одговараат за последиците од нивното постапување, непостапување или одлучување, односно не одлучување, како и за квалитетот, навременото и ефикасното извршување на доверените надлежности.

6. Начело на економично, ефикасно и ефективно користење на средства

Регулаторната комисија за енергетика се грижи вработените да ги користат материјалните средства, опремата и другите средства за работа на економичен, разумен и ефикасен начин.

Договорниот орган ги спроведува јавните набавки на начин што ќе обезбеди економично, ефикасно и ефективно користење на средствата.

7. Избегнување судир на интереси

Членовите на Регулаторната комисија за енергетика и вработените во Регулаторната комисија за енергетика, како и нивен брачен другар или лице во сродство во права линија од прв степен не може да биде носител или барател на лиценца за вршење на енергетска дејност, акционер, односно содружник или член во органите на управување и раководење на лица кои се носители или баратели на лиценца за вршење на енергетска дејност.

Во случаи спротивни на став (1) од овој член овој член, членовите на Регулаторната комисија за енергетика и вработените во Регулаторната комисија за енергетика, како и нивен брачен другар или лице во сродство во права линија од прв степен се должни да ги прекинат своите интереси со носителите или барателите на лиценца, преку продажба на акциите и уделите, односно преку повлекување од функциите и вршењето на работните задачи.

Во период од две години од денот на престанок на мандатот, членот или претседателот на Регулаторната комисија за енергетика не може да се стекне со акции или удели или да заснова работен однос во друштво кое се стекнало со лиценца за вршење на енергетски дејности во периодот додека бил претседател или член на Регулаторната комисија за енергетика.

Член на Регулаторната комисија за енергетика кој во вршењето на должноста е во ситуација да учествува во одлучување за прашање во кое има и личен или каков било друг интерес освен јавниот, секогаш исклучиво го заштитува јавниот интерес.

Доколку се појави судир на интереси членот на Регулаторната комисија за енергетика поднесува барање до претседателот на Регулаторната комисија за енергетика со образложение за негово изземање од присуство и одлучување на седницата на која се расправа и одлучува за прашањето за

кое постои судир на интерес. По барањето за изземање Регулаторната комисија за енергетика одлучува на начин утврден согласно Деловникот за работа.

Членовите на Регулаторната комисија за енергетика и вработените во Регулаторната комисија за енергетика нема да дозволат финансискиот интерес или било каква друга форма на интерес за нив, за нивните семејство, роднините, пријателите, за физички и правни лица со кои имаат или претходно имале деловни врски да дојде во конфликт со нивниот статус, односно положба на работното место.

Во постапките за вработување освен горенаведените начела задолжително се следи и примената на следните начела:

1. Начело на еднакви услови, еднаков пристап до работно место, начелото на правична застапеност на припадниците на сите заедници

Согласно со начелото на еднакви услови и еднаков пристап за сите заинтересирани кандидати до работното место, јавниот сектор има обврска слободните работни места и условите за нивно пополнување да се реализираат преку интерен, односно јавен оглас, со огласување во два дневни весника, од кои во еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

2. Начело на стручност и компетентност

Вработувањето во Регулаторната комисија за енергетика се врши преку објавување на јавен оглас, при што во транспарентна, фер и конкурентна постапка на селекција, се избира најстручниот и најкомпетентниот кандидат за работното место.

Во спроведувањето на постапките за јавни набавки, освен горенаведените начела, задолжително се следи и примената на следните начела:

1. Начело на конкуренција помеѓу економските оператори

Во постапката за јавна набавка, договорниот орган не смее неоправдано да ја ограничува конкуренцијата помеѓу економските оператори.

2. Начело на еднаков третман и недискриминација на економските оператори

Договорниот орган обезбедува еднаков третман на економските оператори во сите фази од постапката за јавна набавка и во однос на сите елементи од понудата, земајќи го предвид заемното признавање и сразмерност на барањата во врска со предметот на набавка.

3. Начело на сразмерност

Постапката за јавна набавка се спроведува сразмерно на предметот на набавка, особено во однос на изборот, дефинирањето и примената на условите, барањата и критериумите, коишто мора да се логички поврзани со предметот на набавка.

IV. ЦЕЛ НА ГОДИШНИОТ ПЛАН

Целта на годишниот план за спречување на корупција е да се преземат мерки и активности за спречување на корупцијата, односно злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг.

V. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Годишниот план за спречување на корупција на Регулаторната комисија за енергетика за 2021 година содржи збир на мерки, активности, надлежни организациони единици/назначено лице, рок за реализација, индикатори за исполнување и финансиски импликации за реализација на активностите со цел имплементација на мерките.

Активностите предвидени во Планот се резултат на само на проценката на изложеноста на институцијата на ризиците за појава и развој на корупција, изложеноста на етички и професионално неприфатливи поставки, туку се дијагностицирани и селектирани приоритетните области кои би можеле да генерираат потенцијален ризик од корупција и се идентификувани мерки за нивно спречување.

Планот е конципиран на начин што обработува сегменти од следниве области:

1. Финансиско управување и контрола и
2. Постапување по пријави од укажувачи

V.1 ФИНАНСИСКО УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

Цел на финансиското управување и контрола е подобрување на финансиското управување заради постигнување на следниве општи цели:

- вршење на работите на правилен, етички, економичен, ефективен и ефикасен начин,
- усогласување на работењето со законите, другите прописи, утврдената политика, плановите и постапките,
- заштита на имотот и другите ресурси од загуби предизвикани од лошо управување, неоправдано трошење и користење, како и од неправилности и злоупотреби,
- јакнење на одговорноста за успешно остварување на задачите,
- правилно евидентирање на финансиските трансакции и
- навремено финансиско известување и следење на резултатите од работењето.

Финансиското управување и контрола е систем на политики, процедури и активности воспоставени од раководителот на субјектот, со цел да се обезбеди разумно уверување дека целите на субјектот се остварени особено преку:

- **Ex-ante финансиска контрола, којашто** е процедура со која се обезбедува финансиската обврска да не биде преземена и расходот да не биде платен без претходно одобрување од службено лице хиерархиски независно од лицето овластено за преземање на финансиски обврски и лицето овластено за плаќање;
- **Ex-post финансиска контрола, којашто** е процедура која се спроведува кај субјектот со која се обезбедува финансиските трансакции во форма на обврски, расходи или приходи, да бидат проверени, откако трансакцијата ќе биде целосно завршена;
- **Финансиска дисциплина, којашто** подразбира реално планирање на приходите и расходите на Регулаторната комисија за енергетика, преземање на финансиски обврски согласно планираните приходи и редовно и навремено сервисирање на обврските согласно Законот за финансиска дисциплина.

-Табеларен приказ на мерките и активностите коишто се предвидени со овој план

ОБЛАСТ: 3. ФИНАНСИСКО УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА					
Мерка	Активност	Надлежна организациона единица/ назначено лице	Рок за реализација	Индикатор на исполнување	Финансиски импликации
1.Соодветно планирање и реализација на финансискиот план на РКЕ	1.1 Планирање на финансискиот план согласно реалните потреби	Посебниот советник за административни работи и финансии Сите релевантни организациони единици во РКЕ	Континуирано	Доставени прилози од секторите до Секторот за човечки ресурси, логистика, финансии и општи работи со цел подготовка на Финансискиот план	Нема
	1.2. Транспарентност на трошењето на средствата предвидени во Финансискиот план	Посебниот советник за административни работи и финансии во Секторот за човечки ресурси, логистика, финансии и општи работи, Внатрешниот ревизор и ИТ секторот	Континуирано	Објавен годишен извештај за работа на РКЕ на нејзината веб-страницата	Нема

V.2 ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ

Регулаторната комисија за енергетика, со цел спречување на појава на корупција, има именувано овластено лице за прием на пријави од укажувачи и ги има донесено следните акти од областа за заштитено внатрешно и надворешно пријавување:

- Упатство за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и обезбедување на заштита на личните и други податоци на укажувачите 01-880/2 од 17.5.2021 година;
- Процедура за заштитено внатрешно и надворешно пријавување во Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија, бр.01-880/1 од 17.5.2021 година;
- Процедура за прием на пријави од укажувачи – тек на процесот бр. 01-880/3 од 17.5.2021 година.

-Табеларен приказ на мерките и активностите што се предвидени со овој план

ОБЛАСТ: 2. ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРИЈАВИ ОД УКАЖУВАЧИ					
Мерка	Активност	Надлежна организациона единица/назначено лице	Рок за реализација	Индикатор на исполнување	Финансиски импликации
1. Соодветна примена на Законот за заштита на укажувачи и подзаконските акти и Упатството за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и преземање мерки за обезбедување заштита на личните и други податоци на укажувачите	1.1. Навремено и законско постапување по поднесените пријави од укажувачи	Овластено лице за прием на пријави од укажувачи	Континуирано	Доставени одговори и преземени мерки по поднесени пријави	Нема
	1.2. Известување за преземените мерки на подносителите на пријави во законски утврдениот рок				
2.Подигање на свеста ка лицата вработени во РКЕ за можностите за постапување по Законот за заштита на укажувачи и Упатството за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и преземање мерки за обезбедување заштита на личните и други податоци на укажувачите	Запознавање на вработените во РКЕ со Законот за заштита на укажувачи и Упатството за прием на пријави од укажувачи,	Овластено лице за прием на пријави од укажувачи	Континуирано	Број на поднесени пријави од укажувачи вработени во РКЕ	Нема

2. Поголема транспарентност на постапката за поднесување на пријави од укажувачи во РКЕ	Обезбедување поголема видливост на постапката за поднесување на пријави од укажувачи на веб-страницата на РКЕ	ИТ Сектор	Континуирано	Објавување на податоци и контакт за Овластено лице за прием на пријави од укажувачи и објавување на интерните акти на РКЕ од областа на заштита на укажувачите	Нема
---	---	-----------	--------------	--	------

Покрај горенаведените мерки и активности, а со цел спречување на корупцијата, Регулаторната комисија за енергетика преку зајакнување на процесот на внатрешни контроли ќе обезбеди членовите и вработените во Регулаторната комисија за енергетика при спроведувањето на надлежностите детерминирани со законите и извршувањето на своите работни обврски, да постапуваат професионално, непристрасно, објективно и совесно, а особено да:

- постапуваат независно од секаков вид на пазарни интереси,
- не бараат или примаат директни упатства од државни органи или други јавни и приватни лица,
- не се раководат од лични, деловни и финансиски интереси,
- не ги злоупотребуваат овластувањата,
- го унапредуваат процесот на законитост во работењето,
- рационално ги користат средствата предвидени во финансискиот план одобрен од страна на Собранието на РСМ
- обезбедуваат транспарентност и отчетност во работењето на Регулаторната комисија за енергетика,
- почитуваат финансиската дисциплина,
- задолжително да пријават коруптивно, недозволиво, незаконито и неетичко однесување на лица вработени во Регулаторната комисија за енергетика.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Годишниот план за спречување на корупцијата за 2021 година влегува во сила со денот на донесувањето.

Годишниот план за спречување на корупцијата за 2021 година да се објави на огласната табла и веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика.

Бр. 02-1063/1
7 јуни 2021 година

Претседател
на Регулаторна комисија за енергетика и
водни услуги на Република Северна Македонија
Марко Бислимоски